

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-16/25-S
Sp. zn. ČŠIS-S-3/25-S

Název	Základní škola se speciálními třídami Mělník, příspěvková organizace
Sídlo	Jaroslava Seiferta 179, 276 01 Mělník
E-mail	zs-prakticka.melnik@tiscali.cz
IČO	47 011 297
Identifikátor	600 047 822
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	MgA. Mgr. Kateřina Laloušková
Zřizovatel	město Mělník
Místo inspekční činnosti	Jaroslava Seiferta 179, Mělník
Inspekční činnost na místě	14. – 16. ledna 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona a vzdělává děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny–výdejny.

Ke dni inspekce se ve škole s nejvyšším povoleným počtem 120 žáků vzdělávalo ve 14 třídách 110 žáků, což činí 91% naplněnost. Na prvním stupni probíhala výuka ve vzdělávacích oborech Základní škola (dále „ZŠ“) a Základní škola speciální, na druhém stupni pouze Základní škola speciální (dále „ZŠS“). Ve dvou běžných třídách byli vzděláváni žáci bez zdravotního postižení se SVP, ve dvou třídách se vzdělávali žáci s mírnou poruchou vývoje intelektu, jedna třída byla zřízena pro žáky se závažnými vadami řeči. Devět tříd bylo zřízeno pro žáky vzdělávající se v oboru (dále „ZŠS“). Celkem 44 žáků školy se vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“), devět žáků mělo povoleno individuální vzdělávání.

Školní družina (dále „ŠD“) poskytovala zájmové vzdělávání 41 účastníkům ve třech odděleních s ranním i odpoledním provozem. Dvě oddělení byla zřízena pro účastníky, kteří jsou žáky uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona, jedno oddělení bylo zřízeno pro žáky bez SVP. Kapacita 40 účastníků byla překročena.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od roku 2014, znovu jmenována byla v roce 2020, pro výkon funkce splňuje kvalifikační předpoklady. Organizační struktura odpovídá velikosti školy a vykonávaným činnostem. Ředitelka delegovala kompetence v oblasti řízení na další zaměstnance. Od minulé inspekční činnosti ale přetrvává nižší účinnost řídicího a kontrolního systému, málo četné další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), nízká úroveň kvality vzdělávání, zejména ve třídách základní školy speciální a nedostatečné poskytování podpůrných opatření některým žákům.

Řídicí a kontrolní činnost vedení školy je nesystematická a není vyhodnocována. Vykazuje nedostatky, které se projevily zejména nevhodnou organizací vzdělávání ve škole i školní družině, v hodnocení žáků včetně nedostatečné—úrovně slovního hodnocení žáků ZŠS na vysvědčení, pozdním zpracováním či absencí individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“) žáků. Metodické orgány nejsou zřízeny, v hospitační činnosti vedení školy chybí zaměření na naplňování cílů a strategií stanovených ŠVP

Poskytování poradenských služeb je zajištěno školním poradenským pracovištěm (dále „ŠPP“). Příležitostí ke zlepšení v jeho činnosti je nastavení systému zaměřeného na cílenou podporu žáků s rizikem školního neúspěchu či v metodickém vedení pedagogů k podpoře konkrétních žáků ve výuce.

V personální oblasti došlo v pedagogickém sboru k minimální přirozené obměně. Aktuálně vzdělávání v ZŠ zajišťuje 17 učitelů včetně ředitelky školy, 15 kvalifikovaných asistentů pedagoga, z nichž zároveň pět vykonává funkci vychovatele v ŠD. Z pěti vychovatelek pouze jedna splňuje kvalifikační předpoklady. Z celkového počtu učitelů jedna vyučující nezáskala odbornou kvalifikaci; pro její získání nestuduje. Ředitelka kvalifikované pedagogy prokazatelně hledá. Pro výkon specializovaných funkcí výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů, koordinátor environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty příslušné studium absolvovali, koordinátor informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“) si vzdělání doplňuje.

Plán DVPP je spíše formálním dokumentem, který nenavazuje na potřeby speciální školy. V uplynulém školním roce se vzdělávali pouze čtyři pedagogičtí pracovníci, a to dle svých preferencí, které většinou nekorespondovaly s potřebami žáků školy. DVPP probíhá také formou vzájemného sdílení v oblasti ICT, ředitelka se vzdělává v efektivním řízení školy.

Materiální podmínky umožňují vzdělávání podle ŠVP v omezeném rozsahu i přes obměny vybavení učeben školním nábytkem, modernizaci tříd interaktivními tabulemi, nákup notebooků pro učitele a tabletů pro žáky a průběžné doplňování učebních a kompenzačních pomůcek. Speciální didaktické a kompenzační pomůcky nebyly v hospitované výuce v ZŠ prakticky využívány. Ve škole chybí zejména pomůcky a úpravy pracovního prostředí umožňující strukturované učení u žáků s poruchami autistického spektra (dále „PAS“), kteří tvoří téměř polovinu žáků ZŠS.

Částečně se od minulé inspekční činnosti zlepšily materiální podmínky v budově školy, kde bylo instalováno zařízení schodišťové plošiny a výtah, čímž došlo k její částečné bezbariérovosti. V roce 2022 byl přebudován suterén školy pro potřeby žaku ZŠS, kde vznikly dvě kmenové třídy včetně cvičné kuchyně a sociálního zázemí. Průběžně škola doplňuje hrací prvky na zahradě a tělocvičné nářadí pro pohybové činnosti.

I přes snahu vedení školy ale přetrvávají nedostatky v chybějících prostorách pro individualizaci výuky, relaxaci a realizaci odborných a podpůrných činností a samostatných prostor pro zájmové vzdělávání.

Škola účelně využívá finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, příspěvku zřizovatele, vybrané úplaty za vzdělání v ŠD a získaných dotací z projektů., cíleně je investuje do zlepšování podmínek vzdělávání,

Žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou prokazatelně seznamováni s bezpečnostními riziky při vzdělávacích činnostech. Úrazovost je nízká, zaznamenané úrazy byly převážně drobného charakteru. Dohledy o přestávkách byly vykonávány.

Budova byla v době inspekční činnosti zajištěna proti vstupu neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při výuce poskytované podle ŠVP pro ZŠS byly výrazné rozdíly v kvalitě výuky v jednotlivých třídách, a to dle erudice jednotlivých pedagogů. Bylo patrné málo účinné metodické vedení pedagogů ŠPP a nedostatečné DVPP v oblasti speciálně pedagogických metod a forem výuky. Na nízké kvalitě vzdělávání mělo také podíl nevhodné prostorové uspořádání tříd, včetně absence individuálních pracovních míst (boxů) pro žáky s PAS. Využívání prvků strukturovaného učení bylo zaregistrováno jen ojediněle.

Ve většině hodin chybělo jejich cílené zaměření na rozvoj určité dovednosti, úkoly byly zadávány žákům bez jasného smyslu a vztahu k předmětu, jenž měl být vyučován. Chybělo využívání speciálně pedagogických postupů (např. orofaciální stimulace, použití alternativní a augmentativní komunikace, senzomotorická stimulace, prvky dramatoterapie nebo muzikoterapie), což se negativně odráželo na rozvoji dovedností žáků zejména v oblasti komunikačních dovedností. V některých hodinách bylo zaznamenáno nevhodné zacházení s žáky (např. manipulace s dívkou s tělesným handicapem) či upevňování nevhodných rituálů žáků. Bylo patrné, že je pro pedagogy stěžejní, aby nedocházelo k rozrušování žáků, nicméně tím nebyl podporován jejich rozvoj, neboť u nich odbourávány nevhodné vzorce chování.

Pouze ve velmi malé části hodin byl patrný účinný individuální přístup pedagogů se stanovením jasných a vzdělávacím možnostem žáků přiměřených cílů, přičemž byl zohledňován jejich aktuální stav a potřeby. V těchto třídách panovala klidná, přátelská a respektující atmosféra, která poskytovala žákům pocit bezpečí a jistoty umožňující koncentraci na práci. V průběhu vyučovacích hodin byly efektivně střídány motivační

postupy a různé činnosti tak, aby žáci neztráceli zájem a dokončovali zadané úkoly. Názorné učební pomůcky byly využity efektivně. Zařazováno bylo průběžné hodnocení a podle svého aktuálního stavu a schopností žáci svou práci také sami hodnotili.

Cíle stanovené při vzdělávání v ZŠ byly v souladu s příslušným ŠVP. Vhodnou podporu žákům poskytovali asistenti pedagoga, kteří žákům pomáhali s dokončováním činností a pro ně náročných úkolů či se při vzdělávání žáků s vyučujícím JAK vhodně střídali. Organizace byla ztížena tím, že v jedné třídě jsou vzdělávání žáci z více ročníků s různou kombinací vzdělávacích potřeb. Většina pedagogů žáky k učení účinně motivovala; dominovala frontální metoda, žáci pracovali také samostatně, pouze v menší míře dostávali vhodné příležitosti ke spolupráci a rozvíjení jejich sociálních a komunikačních kompetencí. Velmi dobře byl v hodině hudební výchovy využit prožitek, v dalších hodinách také názornost, výpočetní technika i učení chybou. Příležitostí ke zlepšení je nastavení vyšší míry diferenciací ve vztahu k žákům se zájmem o některá z probíraných témat a stanovení kritérií pro hodnocení společné práce včetně podněcování kritického myšlení. Významným pozitivem bylo zohledňování aktuálního zdravotního stavu jednotlivců v průběhu výuky.

Zájmové vzdělávání probíhalo ve třídách, které nebyly vhodně uzpůsobeny, účastníci většinou setrvali v lavicích. Byly jim předkládány klidové aktivity typu kreslení, skládání puzzle nebo práce na tabletu. Organizace vzdělávání nebyla vhodně realizována, neboť odpoledne i v ranních hodinách pravidelně dochází ke sloučení všech tří oddělení do jednoho, čímž dochází k překračování nejvyššího povoleného počtu, ale také ke společnému vzdělávání účastníků bez a se SVP.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků ZŠS vyučující hodnotí na konci každého pololetí slovním hodnocením, které však stejně jako při minulé inspekční činnosti vykazovalo formální chyby.

Činnost ŠPP vykazovala nedostatky, zejména v metodickém vedení pedagogických pracovníků, ale také ve vyhodnocování vhodnosti podpůrných opatření a zajištění jejich realizace. Část žáků měla doporučeno školským poradenským zařízením alternativní a augmentativní komunikaci, výuku pomocí strukturovaného učení; tato podpůrná opatření škola nerealizovala. IVP byly žákům vypracovávány s prodloužením příp. vypracovány nebyly. Jejich kvalita byla nízká, nedostatečně byly specifikovány např. výstupy vzdělávání u žáků vzdělávajících se podle oboru Základní škola speciální II. díl. Přestože ve vzdělávacím oboru ZŠ ve školním roce 2023/2024 neprospělo sedm žáků, ŠPP se problematikou jejich neúspěšnosti hlouběji nezaobíralo. Z českého jazyka neprospěl také žák, který měl doporučeno vzdělávání podle IVP z důvodu odlišného mateřského jazyka.

V rámci primární prevence jsou ve škole realizovány nespecifické aktivity, dále jsou využívány programy externích subjektů, zaměřené zejména na problematiku vztahů mezi žáky. Nejčastějším problémem, který škola dlouhodobě řeší, je slovní agresivita žáků a dále neomluvená absence, a to zejména žáků na druhém stupni, což se nedaří zlepšit.

Ve školním roce 2023/2024 neukončil povinnou školní docházku žádný žák. Dle záznamů ŠPP žáci ZŠ většinou ve vzdělávání pokračují, jen ojediněle žáci přihlášku na střední školu nepodávají. Žáci ZŠS pokračují ve vzdělávání v praktické škole, žáci s nejtěžšími druhy handicapu ve vzdělávání nepokračují, část odchází do péče sociálních služeb. Kariérní poradenství je realizováno na individuální bázi, většinou pohovory s rodiči i žáky.

Z dotazníkového šetření mezi zákonnými zástupci individuálně vzdělávaných žáků a rozhovoru je patrná spokojenost s podporou školy při vzdělávání.

Při přechodu žáků do jedné z mělnických ZŠ pedagogové spolupracují.

Hodnocení účastníků zájmového vzdělávání probíhá individuálně, a to dle jejich zdravotního stavu. Výtvarné práce účastníků jsou prezentovány v prostorách školy, kde přispívají ke kultivaci žáků a zvyšují jejich motivaci k učení.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšení počtu tříd oboru Základní škola speciální, zvýšení počtu pedagogických pracovníků.
- Zrušení vzdělávání v přípravné třídě a v přípravném stupni základní školy speciální.
- Poskytování vzdělávání na jednom místě v Seifertově ulici.
- Většina nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti v roce 2017 nebyla odstraněna, efektivita a kvalita řízení i kontroly se snížila ve většině sledovaných oblastí.

Silné stránky

- Pozitivní sociální klima školy. (2.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečně účinný řídicí a kontrolní systém odrážející se negativně v organizaci vzdělávání, nízké kvalitě výchovně vzdělávacího procesu a absenci metodických orgánů. (2.1)
- Nedostatečná realizace doporučení poradenských pracovišť, absence naplňování strategií stanovených v ŠVP. (3.1)
- Chybějící metodické orgány a v hospitační činnosti vedení školy absence zaměření na naplňování cílů a strategií stanovených ve školních vzdělávacích programech. (3.3)
- Nedostatečné sdílení metodických postupů, koordinace a podpory žáků s rizikem neúspěchu včetně zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v návaznosti na výsledky kontrolní a hospitační činnosti. (3.5)
- Absence systematické evaluace výsledků vzdělávání jednotlivých žáků a stanovení postupů ke zlepšování výsledků vzdělávání. (4.1)
- Dominance neúčelné frontální výuky a nevyužívání speciálně pedagogických metod a forem výuky a používání pouze úzkého spektra účinných vzdělávacích metod. (4.2)
- Méně časté vytváření příležitostí pro rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností žáků, a to i s využitím alternativní komunikace. (4.4)
- Chybějící hodnocení činností žáků podle předem stanovených kritérií, včetně nedostatečného zpracování slovního hodnocení žáků základní školy speciální na vysvědčení, pozdní zpracování či chybějící individuální vzdělávací plán žáků. (5.1)

- Nedostatky v činnosti školního poradenského pracoviště, zejména v metodickém vedení pedagogických pracovníků a ve vyhodnocování vhodnosti podpůrných opatření a zajištění jejich realizace. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit řídicí a kontrolní činnost, zavést vhodné evaluační vnitřní i vnější mechanismy.
- Při zařazování žáků do tříd respektovat právní předpisy a dodržovat maximální kapacitu jednotlivých vzdělávacích oborů a oddělení školní družiny.
- Zkvalitnit činnost školního poradenského pracoviště.
- Zřídit metodické orgány, zabývající se naplňováním cílů a strategií stanovených školním vzdělávacím programem.
- Vybavit školu nábytkem a pomůckami umožňujícími výuku pomocí strukturovaného učení.
- K výuce žáků základní školy speciální využívat vhodné pomůcky, rozvíjet verbální i neverbální komunikaci žáků, realizovat doporučená podpůrná opatření v plném rozsahu, zejména v oblasti alternativní a augmentativní komunikace.
- Rozvíjet sociální a komunikativní dovednosti všech žáků, stanovit kritéria hodnocení společné práce.
- Zvýšit erudovanost pedagogického sboru cíleným plánováním jejich dalšího vzdělávání s ohledem na potřeby školy a jednotlivých žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení a z výkaznictví školy, stav k termínu inspekční činnosti
2. Jmenování do funkce ředitelky školy s datem účinnosti od 1. července 2020
3. Dokumentace týkající se koncepce, řízení a autoevaluace školy – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
4. Dokumentace školního poradenského pracoviště k termínu inspekční činnosti (vzorek)
5. Webové stránky školy <https://www.zsp-melnik.cz/>

6. Další dokumentace školy podle § 28 odst. 1 školského zákona, stav k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu
PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka
Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

20. února 2025